

НАВІНКИ

АД «МАСТАЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ»: ГОД 2022-І

Разам з дырэктарам выдавецтва «Мастацкая літаратура» Алесем БАДАКОМ давайце паспрабуем зазірнуць у наступны, 2022-і, год. Якія кніжныя серыі будуць прадоўжаны? З якімі новымі творамі беларускіх паэтаў і празаікаў зможна пазнаёміцца айчыннымі чытачам? Што будзе выдадзена з дзіцячай літаратуры?

— Планы, безумоўна, могуць яшчэ і карэкаравацца, дапаўняцца, — адразу заўважае Аляксей Бадак. — І тым не менш мы ўжо маем даволі канкрэтнае ўяўленне пра тое, што павінны выдаць, над многімі кнігамі работа калі і не завершана, то ў поўным разгары.

— **Адразу хацелася б запытацца, ці будуць прадоўжаны такія праекты, як выданне «Залатой калекцыі беларускай літаратуры» ў 50 тамах, а таксама выданне збораў твораў Караткевіча і Брыля?**

— Зразумела. Па-першае, тое, што пачата, павінна і надалей дапаўняцца альбо завяршацца. Што да Уладзіміра Караткевіча, то выдадзім 21-ы том з меркаванага 25-томніка. У гэтую кнігу ўвойдуць дзесяцікі і запісныя кніжкі класіка. Плануецца да выдання і сёмы том народнага пісьменніка Беларусі Янкі Брыля, у якім змешчаны яго лірычныя мініяцюры. «Залатая калекцыя...» дапоўніцца 23-м томам з паэзіяй Аркадзія Куляшова і Аляксея Пысіна, а таксама 24-м томам, дзе пад адной вокладкай чытачу будуць прадстаўлены п'есы Кандрата Крапівы і Андрэя Макаёнка.

— **У пакупніка ў кнігарнях і ў бібліятэкараў увагу атрымалі вашы кнігі, з якіх вы складаеце «Народную бібліятэку»...**

— Так, мы ўжо выдалі аднатомнік Максіма Багдановіча і два тамы выбранай паэзіі: вершы — у адным томе, у другім — паэмы і «Паўлінка» Янкі Купалы. Заказаў столькі, што першыя тыражы паўтараем... Толькі што ўбачыў свет і двухтомнік Васіля Быкава, у якім друкуюцца шэсць яго знакамітых апавесцяў: «Знак бяды», «Альпійская балада» і іншыя. У 2022 годзе выдадзім два тамы выбраных твораў народнага паэта Беларусі

Якуба Коласа. Якраз і 140-годдзе народнага песняра гэтым самым адзначым... І яшчэ «народным» па характары будзе двухтомнік Уладзіміра Караткевіча. У першым томе — «Дзікае паляванне караля Стаха» і раман «Нельга забыць». У другім — «Чорны замак Альшанскі» і «Сівая легенда»...

— **Спадзяюся, пра «Новую зямлю» ў двухтомніку не забудземся?**

— Вядома ж, не. І сёння гэты твор па праве лічыцца галоўным мастацкім здабыткам народнага песняра. Мы і ў двухтомнік «Новую зямлю» ўключылі, і асобна паэму выдаём. Праўда, у асобным выданні паэма гучыць на дзвюх мовах — беларускай і рускай. Варта заўважыць, што рускамоўны чытач упершыню зможа пазнаёміцца з поўным перакладам славутой паэмы. Да гэтага часу «Новая зямля» па-руску выдавалася ў скарачаным варыянце, у які не ўваходзіла некалькі раздзелаў.

— **А калі гаварыць пра сучасную мастацкую літаратуру?**

— У наступным годзе адзначае свой шасцідзесяцігадовы юбілей вядомы беларускі празаік Анатоль Казлоў. У выдавецкім партфелі ляжыць яго рукапіс «Нагаварыцца з ветрам», які складаецца з апавесцяў і апавяданняў апошніх гадоў. Запланавана да выдання і прыгодніцкая апавесць Раісы Баравіковай «Фальварак каменнай бабы». Выдадзім кнігу прозы Канстанціна Нілава,

які піша на рускай мове, — раман «Горкія жарсці паланэза Агінскага». І хоць назва такая як быццам з далёкім па часе адрасам, твор прысвечаны падзеям ва Усходняй Еўропе ў 1939—1941 гадах. Безумоўна, пісьменнік выходзіць і на тэму далучэння заходніх зямель Беларусі і Украіны да Савецкага Саюза. Рыхтуем да друку кнігу вершаў Мікалая Намеснікава, які жыве ў Віцебску. Увогуле, па меры сваіх магчымасцяў мы стараемся падтрымліваць несталічных аўтараў. Той жа Канстанцін Нілаў, напрыклад, жыве ў Оршы.

Сваю новую кнігу — «Рэктары» — прынёс у выдавецтва лаўрэат Нацыянальнай літаратурнай прэміі Беларусі, доктар педагогічных навук Аляксандр Міхайлавіч Радзькоў. Мы працуем з гэтым аўтарам ужо некалькі гадоў. Выдалі яго тры кнігі. Дарэчы, яны досыць добра разыходзяцца, не залежваюцца ў выдавецтве.

— **«Мастацкая літаратура» некалькі гадоў назад пачала выдаваць серыю паэтычных кніг, дзе ў межах аднаго томіка прадстаўляліся найлепшыя мастацкія здзяйсненні аднаго аўтара...**

— Вы, пэўна, маеце на ўвазе праект «100 вершаў»... Мы выдавалі ў гэтай серыі не толькі кнігі аднаго аўтара, а яшчэ і тэматычныя зборнікі... У 2022 годзе выдадзім наступныя зборнікі: «Мы — беларусы» — выбраныя вершы беларускіх паэтаў пра беларусаў, выданне прымеркавана да Дня народнага адзінства. І яшчэ адзін зборнік у серыі «100 вершаў» — «Як многа гавораць мне назвы такія», дзе сабраны творы беларускіх паэтаў пра нашы гарады і вёскі.

— **Па традыцыі апошнія гады «Мастацкая літаратура» вельмі шмат увагі аддае дзіцячаму кнігавыдавецтву...**

— Тэндэнцыя захоўваецца. Недзе каля двух дзясяткаў гадоў, як да нас далучана выдавецтва «Юнацтва», яно спецыялізавалася на выданні дзіцячай, падлеткавай літаратуры. Вось і мы доўжым гэтую творчую, кніжніцкую лінію... Звяртаем увагу на папулярныя кнігі ранейшых дзесяцігоддзяў. Вось і ў 2022 годзе перавыдадзім апавесці і апавяданні Ядвігі

Бяганскай — «Як мы з Паўлікам былі рабін-зонамі», кнігу крэатывнага нарысаў Вітала Вольскага «Падарожжа па краіне беларусаў». А яшчэ — зборнік апавяданняў і казак Міхася Даніленкі «Як дажджы памірыліся»... З перавыданняў — і творы Эдзі Агняцвет, Леаніда Прокшы, Пятра Сіняўскага... У планах — і кнігі Міколы Мятліцкага, Раісы Баравіковай, адрасаваныя дзецям. А ў зборніку «Урок без перапынку» аб'яднаем творы, прысвечаныя беларускім настаўнікам. У кнігу ўвайшлі апавесці і апавяданні беларускіх празаікаў — «Першае каханне» Уладзіміра Аляхновіча, «Урокі арыфметыкі» Вячаслава Адамчыка, «Урок без перапынку» Леаніда Гаўрылка і іншыя творы.

— **А што датычыцца пазнавальнай літаратуры?**

— Спадзяёмся, што папулярнасць, шыроку увагу набудуць кнігі такога характару: «10 пытанняў пра нашых славурых продкаў»; «10 пытанняў пра беларускія гарады і вёскі»; «10 пытанняў пра беларускія азёры і рэкі»... А магчыма, тэмы наступных кніг для гэтага праекта нам падкажуць самі чытачы — школьнікі малодшых класаў, настаўнікі? Веру, што зваротная сувязь і ў плане кнігавыдавецкім шмат што значыць. Па такім прыцыпе мы збіраем і «Народную бібліятэку»...

Яшчэ хацеў бы назваць некалькі кніг народнага пісьменнікаў Беларусі, якія, несумненна, зацікавяць юнага чытача... Размова — пра кніжачку апавяданняў Івана Шамаякіна з творами «Цуд на краі свету», «Пастушок» і «Азбука», а таксама пра зборнік апавяданняў Янкі Брыля «Сняжок і Волечка».

Выдадзім і кнігу апавяданняў Уладзіміра Ягоўдзіка, які шмат працуе ў галіне дзіцячай літаратуры, — «Атаман-баран», зборнік Аллены Васілевіч «Калінавая рукавічка»...

— **Дзякуй, Аляксей Мікалаевіч, за такія падрабязныя расповеды пра планы «Мастацкай літаратуры» ў найбліжэйшай будучыні!**

— А мы чакаем ад чытачоў падказак, што выдаваць. Хацелася б зрабіць беларускую кнігу надзвычай запатрабаванай.

Гутарыў Кастусь ЛЕШНИЦА.

«МЫ ІМКНЁМСЯ ДА ПЭЎНАГА БАЛАНСУ»

Галерэі «Універсітэт культуры» спаўняецца 20 гадоў

Сёлета мастацкая галерэя «Універсітэт культуры» адзначае 20-гадовы юбілей. Яе дырэктар, кандыдат культуралогіі Марына ТАТАРЭВІЧ распавяла «Звяздзе» аб дасягненнях і планах на будучыню.

— **Асноўная місія вашага праекта — падтрымка таленавітай моладзі?**

— Гэта адзін з галоўных нашых кірункаў. Мы ўвесь час акцэнтуюм увагу на студэнтах, даём ім магчымасць творча рэалізавацца. Таксама рэгулярна ўзаемадзейнічаем з дзіцячымі мастацкімі школамі. У год малой радзімы прэзентавалі творы юных аўтараў са Слуцка, Наваполацка, Гомеля. Мастацкія школы Мінска — нашы пастаянныя партнёры: мы рэалізоўваем як сумесныя праекты, так і майстар-класы для навучэнцаў. Яшчэ адзін важны кірунак — умацаванне міжнародных сувязяў з творчымі людзьмі. Што датычыцца міжнародных праектаў, то ў апошнія гады мы рэалізувалі больш за 20 выставак і мерапрыемстваў пры падтрымцы дыпламатычных прадстаўнікоў, акрэдытаваных у Рэспубліцы Беларусь. Хацелася б падзякаваць за цеснае і плённае супрацоўніцтва нашым пастаянным партнёрам: пасольствам Ірана, Палесціны, Венесуэлы, Расіі, Грузіі, Пакістана, Японіі. Мы заўсёды адкрытыя для новых партнёраў і мастацкіх праектаў. У сваёй выставачнай дзейнасці мы ўвесь час імкнёмся да пэўнага балансу. Гэта і ўсебаковая падтрымка таленавітай моладзі, і знаёмства беларускага глядача з творами айчыннага мастацтва, і развіццё міжкультурнага супрацоўніцтва, і, вядома ж, культурна-асветніцкая дзейнасць.

На выставах галерэі заўсёды ёсць наведвальнікі.

— **Якім чынам плануецца адзначаць юбілейную дату?**

— Напярэдадні юбілею мы арганізавалі выставу дыпломных праектаў выпускнікоў кафедры народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва БДАМ. Выпускнікі

прэзентуюць работы ў розных кірунках: кераміка, ткацтва, бацік.

На працягу года плануецца выставы з нашымі пастаяннымі партнёрамі, пройдуць сустрэчы з вядомымі беларускімі мастакамі. Таксама ў межах юбілейнага года будзе некалькі выстаў замежнага мастацтва.

— **Ці ўзнікала ў вас думка аб пашырэнні прасторы галерэі?**

— Размяшчэнне галерэі «Універсітэт культуры» найлепшым чынам адбіваецца на яе іміджы і наведвальніцкай частцы. Ва ўспрыманні наведвальнікаў наша пляцоўка даўно асацыіруецца з цэнтральнай

плошчай сталіцы. Часам яе так і называюць — «Галерэя ў Палацы Рэспублікі». Пашыраць можна не толькі фізічную прастору. На сёння мы працуем над удасканаленнем нашай маркетынгавай стратэгіі, развіваем сацыяльныя сеткі. Напрыклад, не так даўно ў галерэі з'явіўся ўласны тэлеграм-канал.

— **Распавядзіце, калі ласка, аб найбольш значных для галерэі праектах.**

— Мы актыўна ўзаемадзейнічаем з вядучымі ўстановамі культуры і адукацыі краіны. Для нас вялікі гонар арганізоўваць выставачныя праекты, прысвечаныя юбілейным датам дзяржаўных устаноў. Напрыклад, немалы грамадскі рэзанс выклікала выстава «ТЕАТР. INSIGHT», прысвечаная 85-годдзю Вялікага тэатра Беларусі. Таксама запамнілася выстава «Феерыя творчасці», прымеркаваная да 100-годдзя Мінскай дзяржаўнай гімназіі-каледжа мастацтваў. Да юбілею свайго ўніверсітэта мы таксама рыхтавалі маштабны праект «Прыгажосць і гармонія»: у залах мастацкай галерэі экспанаваліся дасягненні выкладчыкаў і студэнтаў кафедры дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

За апошнія гады можна адзначыць персанальныя выставы вядомых беларускіх мастакоў Уладзіміра Акулава, Дзмітрыя Аганавы, Васіля Касцючэнкі.

Што да замежнага супрацоўніцтва, можна вылучыць наступныя значныя праекты: выстава «Мінск — Масква: жывалі дзямі», дзе была прадстаўлена творчасць вядомых мінскіх і маскоўскіх мастакоў. Праект засведчыў культурнае супрацоўніцтва сталіц дзвюх дзяржаў, было прадугледжана тры праграмы: выставачная, адукацыйная і творчая. Нельга не адзначыць наш штогадовы праект з Пасольствам Ісламскай Рэспублікі Іран, традыцыйна ён праходзіць у лютым і прэзентуе каларыт і асаблівасці іранскага мастацтва. Сёлета яркімі праектамі сталі «Фарбы Венесуэлы» і «Шлях Пакістана», якія паглыбілі гледачоў у далёкія і загадкавыя светлы гэтага краіны.

— **Чым здзівіце наведвальнікаў у найбліжэйшы час?**

— Новы 2022 год пачнём з выставы-конкурсу дзіцячай творчасці «Крыштальная пара». Галоўная мэта праекта — фарміраванне творчай асобы. Юныя аўтары прадставяць свой асаблівы погляд на зімовую пару года. Па выніках выстаўкі мастацкія праекты ацэніць журы, у склад якога ўвойдуць прафесійныя мастакі, выкладчыкі і мастацтвазнаўцы.

Будзем рады ўбачыць гасцей у нашых выставачных залах!

Арына КАРПОВІЧ.
Фота БелТА.